

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ЕЛЕКТРОННІ ТА МЕХАТРОННІ СИСТЕМИ:
ТЕОРІЯ, ІННОВАЦІЇ, ПРАКТИКА»

10 листопада 2023 року

Полтава 2023

УДК 621.34

О. Шефер, д.т.н., професор,

М. Бібік, магістрант

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ВИЗНАЧЕННЯ ГРАНИЧНО-ДОПУСТИМОГО РІВНЯ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ПОЛЯ ПОБЛИЗУ АНТЕН БАЗОВОЇ СТАНЦІЇ

Електромагнітну енергію випромінює не вся базова станція (БС), а лише приймально-передавальні та радіорелейні антени, які для забезпечення більшої зони покриття встановлюються на значній висоті щодо поверхні землі й розташовуються на спеціально побудованих антено-щоглових спорудах або на існуючих висотних будівлях, димових трубах, тощо.

Виходячи з технологічних вимог побудови системи мобільного стільникового зв'язку, антени завжди направлені таким чином, що основна енергія (понад 90%) зосереджена в доволі вузькому «промені» (подібно до світла від ліхтарика), що завжди спрямований у бік від споруди, на якій знаходяться антени БС.

Базові станції загалом обладнані антенами направленої дії, відповідно санітарно-захисні зони і зони обмеження забудови встановлюються у напрямі випромінювання електромагнітної енергії, з врахуванням бічних і задніх пелюсток діаграми спрямованості антен. Враховується, що антени випромінюють електромагнітну енергію під певним кутом до горизонту і рівень електромагнітного поля (ЕМП) міняється залежно від висоти, отже зона обмеження забудови встановлюється диференційовано по вертикалі в межах висоти житлової забудови.

Максимальний рівень ЕМП, створений всіма джерелами випромінювання на межі санітарно-захисної зони та на межі зони обмеження забудови, на різних висотах та по азимутам направленості наведені у графіках рисунок 1 (на прикладі для панельної антени T0005L6R011).

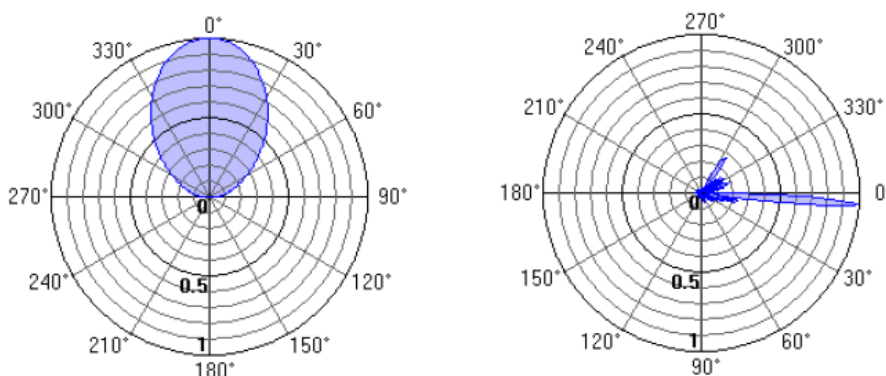

Рис. 1. Діаграми спрямованості антен у вертикальній та горизонтальній площині (для панельної антени T0005L6R011)

Враховуючи режим, частоту і випромінювання розраховується електрична складова ЕМП, що виражаються середньоквадратичним значенням, і рівень густини потоку енергії (ГПЕ), виражається середнім значенням.

Густина потоку енергії, що створює антена, визначається за формулою:

$$\text{ГПЕ} = E^2/3,77.$$

За наявності кількох джерел випромінювання, які працюють у однакових радіочастотних діапазонах і мають різні ГДР, відносний рівень ЕМП, що створюється всіма джерелами на межі санітарно-захисної зони, повинен

відповідати такій вимозі:
$$S_{\text{відн}} = \sum_{i=1}^n \left(\left(\frac{E_i}{E_{\text{доп}i}} \right)^2 + \frac{\text{ГПЕ}_i}{\text{ГПЕ}_{\text{ГДР}i}} \right) = 1,$$

де E_i - напруженість електричного поля, створюваного i -антеною;

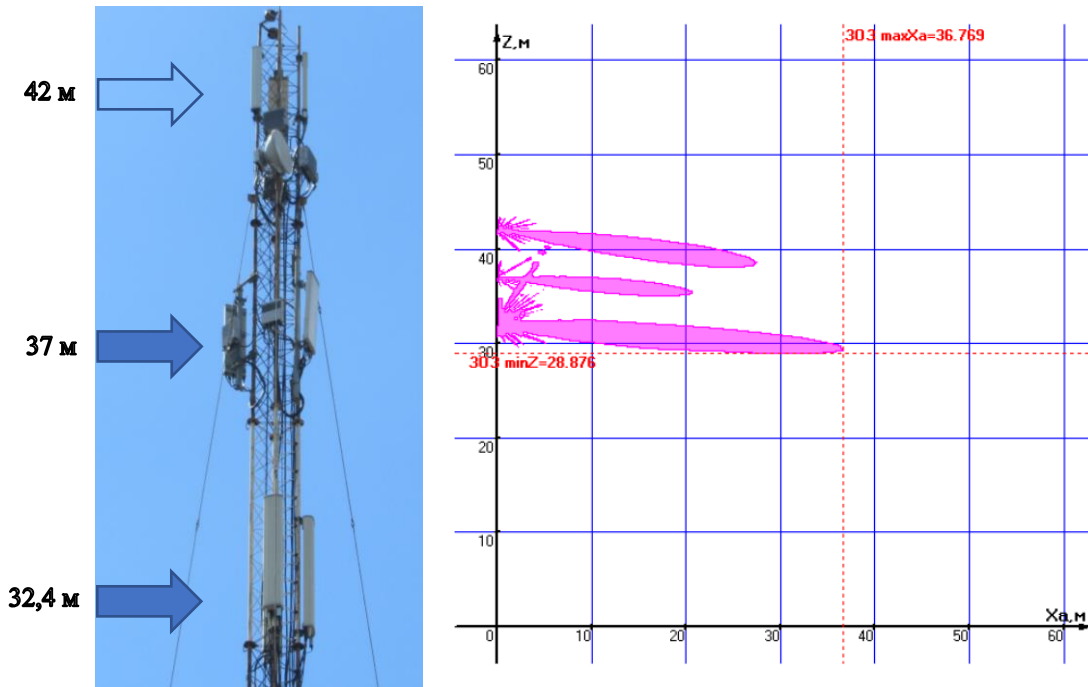

Рис. 2. Приклад перевищення ГДР у вертикальній площині на прикладі базової станції UP0885

ЛІТЕРАТУРА:

1. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань, затверджених наказом МОЗ України №239 [Чинне від 30.11.2020р.]
2. Методика розрахунку розподілу рівнів електромагнітного поля затверджених наказом МОЗ України №1040 [Чинне від 29.11.2013р.]

DETERMINATION OF THE MAXIMUM PERMISSIBLE LEVEL OF THE ELECTROMAGNETIC FIELD NEAR THE ANTENNAS OF THE BASE STATION

O. Shefer, Doctor of Science, Professor,

B. Bogatirov, Master

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»